

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike.

Imoratori: do 9 petti vrst á 1 D, od 10—15 petti vrst á 1 D 50 p, večji inserati petti vrstá 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petti vrstá 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek poseben.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pristilno. — Telefon št. 304.

Uradništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon Nov. 34.

Dopisno spremembo lo podpisana iz zadostno frankovan.

Rokopis je ne vrča.

Poznejša številka:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—

v inozemstvu navadna dan Din 1, nedelja Din 1:25

Poštnina plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:	V Jugoslaviji		
	v Ljubljani	po pošti	v inozemstvu
12 mesecev	Din 144—	Din 144—	Din 264—
6	72—	72—	132—
3	36—	36—	66—
1	12—	12—	22—

Pri morebitnem povisjanju se imata daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljajo v prvih naročnino vedno po poštnici.

Na amo pismena naročila brez poslatve denaria se ne moremo ozdrati.

Red v upravo socialnega zavarovanja!

Pravilno se je večkrat v tem listu zastopalo mnenje, da je glavno vprašanje v naši domovini upravno vprašanje. Veljaj to v prvem redu seveda za državno upravo, ali tudi v izvedbi naših socialnih zakonov — bolniškega, nezgodnega, pokojninskega zavarovanja — igrat vprašanje dobre uprave prvo vloga. Naglo smo pri nas dobili potom raznih strok socialnega zavarovanja občutna bremena na naše industriale, obrtnike in kupičke kroge. Slovenija z Dalmacijo se vrhutega počasa napram drugim pokrajinam naše države s pokojninskim zavarovanjem. Ta praecipuum pomenja v razvoju socialnih naprav res prednosta za nas, pa tudi prednost — privilegium odiosum — v javnih bremenih. Konkurenčni pogoji so zategadelj za naše gospodarske kroge ostrejši nego za one v drugih delih države. To prednost občutuje že danes, izrazitejši pridejo do veljave, ko nastopijo v našem gospodarstvu docela normalne prilike po začinku rednih trgovinskih pogodb z našimi glavnimi mejaši. Ne smemo si biti v dvomu o tem, da prineso redne trgovinske pogodbe vsekakor ugodnost urejenega in stabilnega internacionalnega prometa, hkrati pa tudi odpravita vse bolj na široko vnanji konkurenčni.

Pridobitni krogi v naši ožji domovini niso protivniki socialnega zavarovanja. Na jasnom so si pa, da se je spričo gospodarske zaostalosti in neenake ekonomske razvitosti v raznih delih naše prostrane domovine v tem in onem pogledu seglo — zaenkrat saj — predalec. Za socialno zavarovanje v pasmetem in zmagljivem obsegu so vsi preudarni delodajalci. Njih upravičena zahteva pa je, da mora socialno zavarovanje v resnici priti v dobro zavarovancem. Velika bremena gospodarjev morajo imeti za posledico resnične koristi in dobrote zavarovancem. Niso zavarovanci in njih gospodarji zaradi zavarovanja, ampak zavarovanje je zaradi njih. Zavarovanje se ne sme urediti, upravljati in voditi tako, da formalizem in uprava vzame več nego je mogoče spraviti v sklad z zahtevami racionalne režije. Gospodarji kakor zavarovanci ne smejo dobiti mučnega vtiča, da zavarovanje ne donaša koristi in da so velike žrtve zaman. Taki pojavi in vtiči so v mladi državi posebno opasni, ker spravljajo ob postanku v nevarnost celo, dobro institucijo, ki se pa še ni vživel. Danes so prilike pri nas vse drugačne nego prva leta po vojni. Ne smemo več eksperimentirati. Življenje v trgovini in industriji postaja

vse težje. Povoje prikazni izginjajo in obdržati se more v kupčiji trajno le kar je zdrugega. Zaslugek ni več niti lahek niti obilen. Delovnih prilik in službenih mest je dokaj manj pri nas. Ako imamo socialno zavarovanje in zanje donašamo težka bremena, je treba skrbno obračati donos tega in vsega in ga denarja in vestno paziti, da prisnaja v korist zavarovancev.

Nasprotinci smo demagogije na gospodarskem polju. Protivniki onih, ki imajo malenkostnih vzrokov ali iz osebnih in strankarskih ozirov pobijajo cele naprave, ki so v jedru dobre. Ne godrnjamo iz veselja do godnjanja. Stvarni interes nam je pred očmi in zato pravimo: Prilike v našem socialnem zavarovanju so postale nepristojne in prizotje poklicanih mest zaradi nedostatkov so tako številne in permanentne, da je treba v interesu očuvanja koristnih institucij samih nujno razčistiti polozaj ter ugotoviti resnične napake odpraviti jih s krepko roko brez ozira na levo in desno. V Sloveniji moramo biti v tem pogledu posebno rahločutni. Radi si dopovedujemo, kako smo mi vse,

povsod napredovali. Zgovorni smo v graji drugih ter radi trdimo, da bi mi znali krmari v javni upravi sami bolj večše. V socialnem zavarovanju imamo pa ravno tudi na mestih, ki so sredi med nami, po splošnih tožbah naših gospodarskih krogov sodeč precej napak. Treba je torej, da se zganemo in odpravimo brzo, kar je napravljeno. Ugotovljivo poslovanje vseh strok socialnega zavarovanja pri nas zahteva interesa gospodarjev in zavarovancev. Je to zahteve splošnosti, pa tudi zahteve naše slovenske reputacije.

Resolucij, pritožb, spomenic je dovolj oglašenih. Javnost je dovolj oposorjena. Čas je za odločilno akcijo. Za umestno smatramo v sedanjem stadiju posebno strokovno anketo pod objektivnim vodstvom vleže v krogu interesentov, ki naj ne bo preširok. Potožene nedostatke je vestno presoditi glede resničnosti in utemeljenosti. Ugotovljene napake bo potem točno odpraviti v korist zavarovancev in v čast važni dobratvorni napravi.

Češkoslovaška sodba o makedonskem vprašanju.

V »Československi Republike« piše dr. Fr. Sedláček o makedonskem vprašanju, prihajajoč do edino pravilnega zaključka, da je makedonsko vprašanje že rešeno.

To 60 let preteklega stoletja ni bilo makedonskega vprašanja, šele bolgarska cerkevopolitična - propaganda je provzročila bolgarsko - srbske spore. Srbi so pričeli nato ščititi svoj živelj v Makedoniji, da ga obvarujejo pred raznarodovanjem. V 80 letih je bil srbski odpor v Makedoniji že tako velik, da ga ni mogla Bolgarska paralizirati razven z nasiljem. Borba za Makedonijo je trajala do balkanske vojne. Prišla je svetovna vojna in Bolgari so se za makedonsko vprašanje postavili na stran srbskih sovražnikov in grozno so divjali Bolgari nad srbskim prebivalstvom za časa okupacije.

Pisec izjava: Izjavljamo enkrat za vselej: Makedonsko vprašanje ni več vprašanje. Prenehalo je biti v trenutku, ko je zmagovita srbska vojska jeseni 1918. prebila solunsko fronto in z močnim razmahom razpršila Bolgare, Nemce in Madžare na vse strani, da osvobodi zemljo, napojeno s srbsko krvjo do Soluna do Beograda. Spor v Makedoniji je razrešilo srbsko orožje in duh pravičnosti, ki je zahteval, da bibe neizmerne žrtve Srbije maščevane in poravnane.

Ne posvečali bi pozornosti tej stvari, katero smatramo za dognano, ako bi ne bilo Nikolovega procesa, v kate-

rem se je »makedonsko« vprašanje obnovilo in bi ne bilo, žal, v njem z razsodbo porote izraženo stališče češkoslovaške javnosti k takozvanemu makedonskemu vprašanju. Ne samo proces, katerega izid je vsakega presenetil, kar je razvidno iz vsega našega tiska, marveč tudi mala brošura, baš izdana v sofiski dvorni (1) tiskarni, silinas, da govorimo o tej stvari, katere očitno niti oficijski krogi v Sofiji ne smatrajo za rešeno. Brošura »Makedonci in njihovo prizadevanje za našenost in samoupravo« hoče dokazati upravičenost akcije bolgarskih makedonskih revolucionarjev, med katerimi spada tudi Nikolov, proti jugoslovenski suverenosti v Južni Srbiji. Značilno je, da so bile redakcije naših listov prepavljene z odstiski te propagandne brošure, ki je imela očiten namen, da širi razpoloženje, ugodno za Nikolova. Brošura je bila po zašlugi ignorirana, kajti stvar, za katero se bori, je že rešena. Sicer pa odpadejo vsi razlogi, ki jih Bolgari navajajo, da bi dokazali svoje pravice do Makedonije, jezikovni narodopisni in zgodovinski — pred grozno resnicami bolgarske krvide, pa čeprav bi ne bilo enako veljavnih srbskih razlogov, iz katerih Jugosloveni reklamirajo Makedonijo zase.

Vprašanje Makedonije ni več vprašanje. Je rešeno. Nikolovov slučaj ni akcija Todora Aleksandrova ne moreta nič izpremeniti na današnjem stanju

stvari. To treba povedati, da bi se iz razsodbe praske porote, ki jo je vsa javnost obsodila kot mučen pogrešek neinformiranega ljudskega sodišča, ne izvajalo, da se je naše stališče do »ma-

kedonstvjuščih teroristov in v ikodo jugoslovenskih interesov, katere gojiti nam veleva čutstvo pravičnosti in občudovanje srbskega trpljenja in heroizma.

Telefonska in brzolačna poročila

Poincaré o francoski politiki napram Nemčiji.

Odločno stališče francoske vlade. — Popuščalo se ne bo. — Nemčija mora izpolniti svoje obveznosti.

— Pariz, 18. novembra. (Havas.) Na banketu, ki ga je priredil republikanski odbor za trgovino, industrijo in poljedelstvo, je ministarski predsednik Poincaré poročal o politični situaciji v zvezi z zadnjimi dogodki v Nemčiji. Iz njegovega govora odseva odločnost francoske vlade, ki hoče vključ vsem zaprakam in intrigam prisiliti Nemčijo, da se ukloni in izvaja konsekvence iz svoje brezglave pangermanistične politike. V navzočnosti zastopnikov francoskega narodnega gospodarstva je Poincaré izvajal med drugim: Po zaboljeni zmagi in podpisanimu miru, čigar sadov nočemo izgubiti, je naš edini politični narodni program: obnova, reparacije in sigurnost. Najprej moramo vpostaviti mir. Mi smo lojalni pristaši Človekoljuba, toda tega idealisti ne moremo misliti brez cveče in respektirane Francije, to je brez Francije, ki bi dosegla popolen mir tako

glede odškodnine, kakor tudi glede jamstva za njeno varnost. Zadnji dogodiški nas ne morejo prisiliti k popustljivosti napram Nemčiji, niti ne morejo povzročiti, da bi Francija občelovala okupacijo Poruhra. Nasprotno, srečni moramo biti, da imamo v rokah glavne rudnike in velike tvornice za orodje, kajti prejšnji gospodarji teh tvornic, naši sovražniki, so danes strastni nacionalisti in goje zahrbno misel o rewanži. Tako pa smo našli sredstvo, da branimo mi in zagotavljamo svojo zmago. Bodite prepričani, da francoska vlada ne bo dovolila, da bi bil kompromitiran mir ali njena zmaga. Čas popuščanja je minul. Mirovna pogodba bo izvedena, pa najsibo zlepa ali zgrada. Datij Nemčiji čas in sredstva, da se pripravi za nov napad, bi pomenilo storiti zločin napram potomstvu. Tega francoska vlada pod nobenim pogojem ne bo dovolila.

Dalmatinski uradniki pri ministru Pelešu.

— Split, 18. novembra. Minister za socialno politiko dr. Peleš je prispev pred dvema dnevoma v naše mesto. Sprejemal je posete. Obiskali so ga tudi predstavniki dalmatinskih uradnikov in mu predložili edinstveno stanje uradništva v deželi. Izjavili so mu na njegovo vprašanje svoje mišljene glede uredbe o razvrščanju uradnikov. Rekli so, da je uredba napisana s separativno tendenco, ker enake urade po raznih pokrajinalih neenako kvalificira. Sestavljena je brez zdravega kriterija. Minister je priznal, da je uredba izvršena res na brz roku in opozoril predstavnike uradništva, da naj Zveza nameščencev v Dalmaciji poskrbi za to, da se pošljajo njeni nasveti k uredbi ministrskemu svetu v pretres. Prosil so ga nadalje, da bi ustrelil tudi za božične Zvezni razpolago kapital 500.000 dinarjev, ki je bil svoječasno od ministrstva za socialno politiko priznan Zvezni za brezobrestna posojila uradništvu. Od te svote bi dobivali uradniki posojila za načinljivosti življenskih potrebsčin. Minister je izjavil uradnikom, da njihovi želi ugodni, ker je sam prepričan o tem, kako velika je uradniška beda v Dalmaciji. Nadalje so informirali ministra o veliki stanovanjski krizi, pod katero trpe uradniki. Okoli 300 uradniških družin je skoraj brez stanovanj. Želeli so, da bi se jim odstopila načinljiva lesena hiša, ki so došle iz Nemčije

na račun reparacij. Minister je povedal, da so v Beogradu odlokli sprejetje lesene hiše, ker da so v slabem stanju in predrage. Ker se uradniki vztrajali pri svoji pravičnosti, da bi se uradniki odstopili za to potrebeni zemljišče, je minister izjavil, da hoče upoštevati njihovo mnenje, misli pa, da se stvar ne izplača, ker bi že montiranje samo stalo 30.000 dinarjev. Nadalje so prosili, da naj bi ministrstvo za socialno politiko dalmatinskemu uradniškemu društvu za zgradbo stanovanj izplačalo sveto 200.000 Din, ki je bila svoj čas v ministrskem svetu odobrena, ki pa se je potrošila za zgradbo uradniških stanovanj v Beogradu. Minister je izjavil, da je izplačilo sedaj nemogoče, ker se ne sklada z namenom finančnega ministra, ki želi uravnovetiti proračun. Ker je draginja v Dalmaciji velika, se minister pobriga za to, da pride Dalmacija, se uradniki vendar so še takoj daleč proč.

— Kadar zadenem vanj! Bojna razlučenost grize Fierce srce in bliski jasnovidnega sovražnika orjejo po možganih. Tu je, pred njegovim torpedom je, pred njegovim poslednjim torpedom — ona, civilizacija! Kako ga je trpinčila in mučila in zdaj ga hoče ubiti. Kako izizza in zasmehuje, v obraz mu pljuje svoje divje vodne vihre, ki mu bijajo lica in zbadajo oči... Ah, Fierce čuti, da je slabši od nje! A vendar se ves razlučen pripravlja. Iz ust se mu je iztrgal krik, krik vlačuge, ki pograbila svojo tekmovalko za lase:

»Ha, saj te dobim, vražja volkulka!« Ves trd, z blodnimi očmi in blaznimi mislimi krmari vedno na desno, vedno na desno. Vsa teža njegovega telesa mu leži na rokah, ki se tesno oklepajo jeklene orje. Nenadoma se oporišče zmakne in on omahne naprej: podolžni strel je utrgal kos orje in z jeklom tudi neka meso. Na koncu svoje roke je opazil Fierce neko veterčnič in trga v svete perjanice. Granata — prva! Razpočeno jeklo se raztrga kot cunja. Za trenotek zaokrene Fierce glavo in zagleda moža z razmesarjenim trebuhom in izli-

Claude Farrère — prevel Miran Jarč:

Civiliziranci.

Roman.

XXXIV.

Mrtvimi pri Cu-šimi.

Sovražnik je prav pred njimi.

Sepetajoča povelja na št. 412. kar mrzlično treptajo.

Lahno. — Stodvajset vrtežev pri obeh strojih. — Moštvo pri topovih naj pripravi kladiva. — Vi drugi pa tiso! — Na levo pet! — Krmilo na ničlo. — Krmar, vidite kaj? Da? Usmerite se na dvečetrinški črti pred vrsto. Pri strojih — pripravite se na napad.

Sprednji krm brazdi v

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. novembra 1923.

Kdo bo novi veliki župan?

Ko je pred štirinajstimi dnevi odstopen veliki župan dr. Friderik Lukan, so označevali za najresnejšega kandidata na to mesto velikega župana mariborske oblasti dr. Miroslava Ploja, prideljenega v službovanje naši reparacijski komisiji v Parizu. Kasneje se je v beogradskih političnih krogih lansirala misel, ko bi ne bilo najumestnejše, da bi vlada imenovala za ljubljanskega velikega župana kakogever Hrvata.

Toda, kakor se zdri, ta ideja ni našla odmeva v odločilnih vladnih krogih. V beogradskem »Balkanu« namreč čitamo: »Na predlog ministra notranjih del je kralj 15. t. m. podpisal ukaz, s katerim se sprejema ostavka na drž. službo g. dr. Friderika Lukana, dosedanja velikega župana ljubljanske oblasti. Ker je sedaj to mesto izpraznjeno, so gotove zainteresirane stranke jele forsirati svoje kandidate, toda minister Vujičić se ne bo oziral na protekcie, marveč samo na sposobnosti in kvalifikacijo kandidatov za to mesto, brez ozira na to, kateri stranki ta kandidat pripada. Za sedaj je, kakor se govorji, najresnejši kandidat za velikega župana bivši veliki župan g. dr. Vilko Baltič, ki je bil nekoc naklonjen demokratom. Novi veliki župan bo v določenem roku likvidiral pokrajinsko upravo za Slovenijo in izvedel razdelitev Slovenije v dve oblasti.«

Stoilo pa na stališču, da bi bilo v eminentnem interesu državnega uprave, da pridejo na vodilna mesta v pokrajnah sposobni in za to službo kvalificirani možje, ki bi ne bili eksponenti političnih strank in ki bi baš zato uživali ugled in spoštovanje pri celokupnem prebivalstvu.

Ugled in avtoriteta, ki jo naj uživa najvišji predstavitelji državne oblasti, pa sta v danih razmerah pri nas bolj potrebna kakor kjerkoli drugje. V tem oziru bi bil i po našem mnenju, v tem se strinjam dočela z »Balkanom«, dr. Baltič gotovo mož na svojem mestu.

★ ★ ★

— **Kraljevo potovanje v Slovenijo.** Iz Beograda nam poročajo: Zaradi slabega vremena je kralj Aleksander odložil nameravano potovanje v Slovenijo na kasneji čas. Ako nastopi ugodno vreme, odpotuje kralj na lov v svoje lovišče na Gorenjsko koncem tega ali začetkom prihodnjega tedna.

— **Zeleniški minister v Sloveniji.** Zeleniški minister dr. Velizar Janković je odpotoval iz Novega Sada, kjer je prisostoval odkritju spomenika Svetozaru Miletiču, v Zagreb in Ljubljano. Iz Ljubljane odide v Maribor in od tam k Ljutomeru, da si ogleda gradbena dela na progi Ljutomer — Murska Sobota.

— **Klerikalna bahavost.** Sobotni »Slovenec« poroča o zanimivem možu, ki je baje izjavil, da ni videl nikjer takoj snažnega mesta in lepne obnašanja mladine, kakor v Ljubljani. Po vseh drugih mestih je polno neolikane dečadi. V isti notici »Slovenec« piše, da je ta mož prepotoval ves svet od enega pola do drugega. Ljubljana je torej isto srečno mesto, ki je po svoji snagi in lepem vedenju mladino prvo na zemeljski obli. Ljubljanci bi bili lahko ponosni, če bi se za to trditivo ne skrivala precejšnja poročja klerikalne bahavosti. Roko conte Dianović je bil tudi v našem uređenstvu, kjer pa ni prav nič hvalil ljubljanskih razmer. Menda se je šele v Kopitarjevi ulici prepričal o prvenstvu in svetovni slavi klerikalno-komunistične prestolice. Če bi bila mestna občina v drugih rokah, smo prepričani, da bi »Slovenec« pod takim Dianoviću baš nasprotno izjavil. Tedaj bi bila Ljubljana najbolj nesnažna in njena mladina najbolj neolikana.

— **Predavanje v »Pravniku».** V sredo, na dan 21. novembra t. l. se vrši drugo predavanje društva »Pravnik«. Predava gosp. univ. prof. dr. Mirkos Kosić: »Rasna teorija v zgodovini (po-vodom zadnje pol-mike o značaju starih Slovencev)«. Predavanje je ob pol petih popoldne v pravosodni palači, soba št. 79 (I. nadstropje). — K obilni udeležbi vabi odbor.

— **TELEFONSKA ZVEZA Z BEOGRADOM IN ZAGREBOM** je danes redi neprestano padajočega snega pretrgana. Zato so danes izostale vse vesti iz Beograda in Zagreba.

— Naši gospodarski krogi in državno uradništvo. Pod tem naslovom je priobčil »Trgovski list«, organ naših trgovcev, v svoji zadnji številki članek, ki je prožet topih simpatij za uradništvo in za njihovo borbo za izboljšanje obupnega gmotnega položaja. Iz članka navajamo ta-lj odstavek: »... V zadnjem času se je žalil pogakalo ponovno, kako nedopustno se izigravajo uradniški interesi. Pred vsem je prinesla razporočitev uradništva celo vrsto vnebovijočih krivic in sramotnih ponižanj zasluženim dolgoletnim državnim nameščencem. Zahteva najprimitivnejše pravčnosti je, da se ti grehi zoper sv. Duha popravijo in se poskrbi za razvrstitev uradništva.« Pisec nato govorji o nameravani redukciji draginjskih doklad-

in zaključuje: »Proti takemu nevrednemu, nerazumnemu in nečastnemu postopanju mora naš gospodarski svet kar najodločneje protestirati in zahtevati, da se prepreči nameravana strašna krivica. Pisec članka, na katerega opozarjam naše uradništvo, je Marij S. Šič.

— **Tat pisalnega stroja — madžarski vohun.** Ivan Zwingl, ki je osumljen, da je ukradel v Narodni tiskarni pisalni stroj, je bil pred dnevi aretiran v Novem Sadu. Zwingl ni bil samo prebrisat, temveč tudi zelo rafiniran madžarski vohun. Novosadska policija ga je ravno zaradi vohunstva prijela. Zwingl je bil madžarski podanik. V Ljubljani se je posebno zanimal za vojaštvilo in slovenske liste. Dnevno je kupoval po tri izvode vsakega ljubljanskega lista ter jih pošiljal na Madžarsko. Zwingl je skušal s ponarejenimi potnim listom prekratiti pri Subotici našo mejo. Zapleten je v veliko vohunsko afero. Zanimivo je, da si je znal Zwingl izposloval službo baš v Narodni tiskarni. Tu je bil namenteč od srede avgusta. Vodstvo tiskarske seveda ni imelo pojma, koga je vzel v službo. Zanimivo je, da je Zwingl nosil načnike, dasi je imel dobре oči. Načrjih je nosil zato, da bi bilo težje dognati negovo identiteto v slučaju, ako bi ga iskala policija. Zwingla baje privedejo v Ljubljano.

— **UDELEŽIMO SE DANASNIJEGA SIMFONIČNEGA KONCERTA!** Opozorjam na danšnji simfončni koncert dr. Černinovega orkestra, ki se vrši točno ob 20. zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Danes predpolno se je v prisotnosti ljubljanskih glasbenih kritikov vršila generalna izkušnja, ki je iznadala nadvse sijajno. Kritiki priznavajo odkritosrčno, da so bili nad napredkom dr. Černinovega orkestra iznenadjeni. Tudi je program kakor nalač izbran za dr. Černina in njegov izrazit slovenski temperament. Tudi vlada za dr. Černinov koncert med glasbenimi krogji razumljivo zanimalo, ker se je akcija samostojne ljubljanske filharmonije iz raznovrstnih razlogov posnela in bo vsej priliki prispadla dr. Černinovemu orkestru visoka umetniška naloga, da vzdrži v Ljubljani redne simfončne koncerte ter sodobno orkestralno kulturo. Pozivamo občinstvo, da se dašnašnega koncerta udeleži v čim največjem številu, da tudi gmotno podpre, kar zasluži splošno narodno moralno zahvalo. Danes zvečer vsi na dr. Černinov koncert, na dve tri pozabe krutega, resnega vskršanja življenja in v svet lepote in zvočnih užitkov! Kakor čujemo, je došel prodanjan razmeroma malo vstopnik, zato opozarjam vnovič na ta koncert vse naše glasbo ljubeč občinstvo. Slab poset bi bil za Ljubljano prav uhočno spričevalo.

— **Vrhnik za naše primorske brate.** Pod vodstvom podružnice Jugoslovenske Matice na Vrhnik se je vršil na dan obletnice Rapalla veliki protestni shod proti italijanskemu nasilju nad našimi brati v Primorju. Shoda se je udeležila tudi zastopništvo vseh strank in vseh društev ter soglasno sprejeli rezolucion, kateri se pozivajo na vlogo, da stori svojo dolžnost do bratov v Primorju. Pred tem je priredila podružnica na Vrhnik Remčeve komedio: »Kirke«, ki je dala 2170 Din. Čistega dobitka. Za uspeh predstave so poleg odpora igralcev, posebno potrudili g. Jelovšek, Sokol, Rokodelsko društvo. Vrhnik koraka na čelu zavednih narodnih krajev ter je primer složnega narodnega dela.

— **Obrtnikom!** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani pride v četrtek dne 22. tm. ob 8. zvečer v vrtnem salonu »Pri Levu« na Gospovske ceste tretje obrtniško predavanje. Predaval bo g. prof. K. Ozvald. O novejših vidikih za uspešno izbiranje poklicu. Po predavanju se bo vršil prijetiški sestanek. Vsi obrtniki naj se predavanje v čim največjem številu udeležijo! Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.

— **Iz carinske službe.** Imenovani so: za carinika 4. razr. v Zagrebu Adolf Ponikvar iz Prevalja, za carinike v Ljubljani Vitko Brolih, tr. akademik na Sušaku in Niko Butorac, pom. akademik iz Kotorja; za carinike v Mariboru Dragobrat Cvetovjević, abs. pravnik in Aleksander Čizmek, carinskih pripravnik za carinika na Jesenice pripravnik Peter Ognjanović; za carinika v Murski Soboti Šime Pisker iz Beograda; za carinika v Tržiču pripravnik Franjo Mohorič.

— **Kongres železničarjev v Beogradu.** Dne 24. tm. se vrši v Beogradu kongres državničnih zveznic balkanskih držav, katerega se bodo udeležili tudi zastopniki železničnih druženj iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Romunske in Bolgarske. Tudi internacionalna zveza železničarjev pošlje svojega zastopnika. Ob tej priliki se bosta združili udrženje obič central Beograda in Ljubljane in so tozadevna pogajanja že dokončana. Združenje se vrši 25. novembra v Brodu. Združena zveza železničarjev bo nato štela v Jugoslaviji 25.000 članov.

— **Požrtvovalnost Mengšanev.** Kljub silnemu deževju se niso ustrashili požrtvovalni Mengšani-Sokoli in so prideljali že ob 13. popoldne na 29 vozovih objavljeni stavni material za Sokola I. na Taboru. Na Dunajski cesti se je zbral precej meščanov, ki so poždravljali došle Sokole-Mengšane. Na Taboru so sami ves material: hode, deske in opko razložili ter potem med iskrenimi pozdravi odšli domov v Mengše. Vsi vozovi so bili lepo z zelenjem okrašeni.

— **Prestop v tuje državljanstvo.** Z dovoljenjem notranjega ministrstva je prestopil v avstrijsko državljanstvo Ivan Krivčic iz St. Petra, v državljanstvo republike Paragvay pa Josip Majdič iz Trbovšč.

— **Celjske vesti.** Umrla je v Vodnikovi ulici v soboto zjutraj ga. Josipa Simonšek, hišna posestnica, po kratki bolezni v starosti 66 let. Pogreb se je vršil v pondeljek popoldne na okoliško pokopališče. — **Ljubljana.** V torek ob 20. se uprizori v našem mestnem gledališču pod režijo O. Šesta petdejanska tragedija »Ljubljana«. Gostujejo člani ljubljanskega narodnega gledališča. — **Narodna čitalnica.** Na soboto v 24. tm. ob 20. zvečer v čitalniški sobi v Narodnem domu svoj občni zbor. — **Ukraden je bilo v Gaberju.** pri Matiju Kremenšku več oblike raznih stvari v skupni vrednosti okrog 4000 Din. — **Cerkveni koncert.** ki se je vršil v nedeljo popoldne pod okriljem Glasbene Matice v celjski kapucinski cerkvi je dobro uspel. Cerkev je bila polna občinstva. — **Radi težke poškodbe.** je bil pred okrožnim sodiščem obojen na 4 mesece težke ječje Ernst Kolarčič, kateri je v nekem vinočetu v Dolskem pri Brežicah z nožem težko ranil Antona Pribolča.

— **Nezakurjene šolske sohe.** Iz rodiljskih krovov nam pišejo. Danes je 19. novembra. Zunaj sneži in v Ljubljani kaže termometer samo +20, ali vključi vseh tujnik, že popolnoma zimski temperaturi se na par tukajšnjih srednjih solah še ni ne kuri! Dijaki se pritožujejo doma, da morajo sedeti v nezakurjenih sobah in med poukom biti ogrnjeni v zgornje suknje, ker jih zebze. Pozivamo ravnateljstva, da poskrbe k kurilavo, ker ne pošljamo zato otrok v solo, da bi se prehodili in si nakopal še bolezni.

— **Novi zakon o taksah.** Tiskovna zveza izda v kratkem novi zakon o taksah spolnilen s prešinskim še veljavnimi dočinkami. Tako bo izšel v slovenščini popoln zakon o taksah.

— **Noblova nagrada za literaturo.** Letošnja Noblova nagrada za literaturo je bila dodeljena irskeemu književniku Williamu Butler Yeatsu. W. B. Y. se je rodil v Dublinu leta 1865. Spada med prve irske pesnike in dramatične pisatelje. Njegova najlepša pesniška zbirka je knjiga »Book of Irish Verses«, ki je izšla leta 1895. Tudi njegova dramatična dela so imela velike uspehe. Udejstvoval se je tudi na političnem polju, v irskem gibanju. Sedaj je član Dail Eireann.

— **Starejša begunka.** v vsakem oziru zanesljiva, še službe kot posrečnica. Cenjene ponudbe je poslati na Jugoslovensko Matico v Ljubljani. Preg. Škofov 21/1.

— **Popravilo.** Vsled težke razburjenosti se je v naglici v parte gosp. Marčiča v nedeljskem »Slov. Narodu« prezrel v podpisih navesti soproga Angelo Marčič roč. Lovšin.

— **Uspodbijenostni izpit v jesenskem roku v Ljubljani.** K uspodbijenostnim izpitom pred izpraševalno komisijo v Ljubljani, ki so se vršili v času od 5. do 15. novembra t. l. pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja, se je priglasilo 85 kandidatov in kandidat. Izmed teh je bilo 7 reprobičnih, 5 jih je med izpitom odstopilo, uspešno pa so izplnit prestali: a) za meščanske šole: Marta Čretnik (II. sk.), S. Imakulata Lehen in S. Justina Višner (I. sk.); b) za osnovne šole: Franc Berden, Alojzija Colja, Boris Grad, Gabriel Janežič, Ciril Jelinc, Vlastislav Klemenčič, Ožbe Ladran, Alojzij Mavrič, Ludovik Peteruel, Peter Potočnik, Ivan Repovš, Emil Rus, Alojzij Šarabon, Josip Tavčar, Fran Tončič, Andrej Zupančič, Marija Adamič-Repič, Marija Artel, Mihaela Bahovec, Marija Benedik, Ena Bežek, Marija Biziak, Marija Brandstetter, Pavla Budinek, Ana Čirman (z odliko), Marija Čizel-Pračniker, Danica Černe, Leonilda Dolenc, Zora Dolničar, Leopoldina Faganel, Marija Frank, Matja Gradišar, Pavla Heller, Ana Hitzl, Josipina Istenič, Vida Jakšič, Iva Kunc, Ana Levec, Antonija Lobe, Marija Ložar, Franja Macarol, Jelisava Mokrovč, Marija Pavček, Marija Perko, Veronika Perko, Justina Pipan, Vera Pirce (z odliko), Marta Plavšek, Hedvika Pouš, Ana Preslov, Gabriela Raier, Iva Rakovec, Katarina Rihar, Justina Rodič (z odliko), Renata Savnik, Les Škerjanc, Božonila Tevis, Justina Toni, Franja Trdina, Amalija Ursič, Erna Vavpot, Zofija Vrhovček (z odliko), Stanis Višner, Asta Vodutek, Angela Vrhovec, Hortenzija Vuga, Pavla Žerjav, Milena Žuni, S. Emanuela Župkovič; c) dopolnilni izpit iz petja in telovadbe:

Antonija Družkovič-Turk.

— **Iz carinske službe.** Imenovani so: za carinika 4. razr. v Zagrebu Adolf Ponikvar iz Prevalja, za carinike v Ljubljani Vitko Brolih, tr. akademik na Sušaku in Niko Butorac, pom. akademik iz Kotorja; za carinike v Mariboru Dragobrat Cvetovjević, abs. pravnik in Aleksander Čizmek, carinskih pripravnik za carinika na Jesenice pripravnik Peter Ognjanović; za carinika v Murski Soboti Šime Pisker iz Beograda; za carinika v Tržiču pripravnik Franjo Mohorič.

— **Kongres železničarjev v Beogradu.** Dne 24. tm. se vrši v Beogradu kongres državničnih zveznic balkanskih držav, katerega se bodo udeležili tudi zastopniki železničnih druženj iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške, Romunske in Bolgarske. Tudi češki zveza železničarjev pošlje svojega zastopnika. Ob tej priliki se bosta združili udrženje obič central Beograda in Ljubljane in so tozadevna pogajanja že dokončana. Združenje se vrši 25. novembra v Brodu. Združena zveza železničarjev bo nato štela v Jugoslaviji 25.000 članov.

— **Promet z Brajdico.** Prometni ministarstvo je te dni odredilo, naj direkcijski državni železnični v Zagrebu otvoriti celokupni železnični promet z Brajdico na Sušaku. Ta odredba je posledica zahteve gospodarskih krogov na Sušaku, ki so posredovali pri prometnem ministruštvu, naj se otvoriti promet z Sušakom. Ministrstvo je obvezalo, da je treba na poštnih pošiljkah, ki so namenjene za Celjsko, vedno označiti del mesta Stambul. Pera ali Galata. S tem je olajšano tudi poštenje in adresati dobre pisma prej in bolj sigurno.

— **Promet z Brajdico.** Prometni ministarstvo je te dni odredilo, naj direkcijski državni železnični v Zagrebu otvoriti celokupni železnični promet z Brajdico na Sušaku. Ta odredba je posledica zahteve gospodarskih krogov na Sušaku, ki so posredovali pri prometnem ministruštvu, naj se otvoriti promet z Sušakom



*Nobla daje
z Besson gumi potisk.*

Proprijetate se sami. Izdelo vsebuje se za nošt. Vzemite pa pred vsemi v obliku, da je Besson-gumi potisk cenejši kot ujemni ter pomembnejši nosilec izdelka za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarskega strokovnega pritrivitev gumi potiskatov z uporabo priloženega Besson-cementna.

Kupi se

dobro ohranjena čez 100 kg težka železna blagajna. Cenjene ponudbe in navedbo cene in konstrukcije pod „BLAGAJNA-12269“ na upravo Slovenskega Naroda.

Hed. Šarc, Ljubljana,

Selenburgo ulica 5.

PRIPOROČA: Piatno in tkanino za rjuhe, šifoni na meter, namizno perilo, brišalke, žepne rute i. t. d. najboljših znamk. Svojarska vezenina.

Najmoderneje urejena prahinja in likainica.

19. novembra t. l. otvoritev

specjalne trgovine damskoga in moškega suknja. Zaloga bolga blaga.

Josip Bedrač

(palata Pokojna, zavoda)

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

Cene zelo niske!!

Tvrdka

R. Miklavč

Ljubljana, Lingurjeva - Medena ulica in Prod. Štajns

pripravlja svojo bogato zalogu

v moškem blagu

kakor suknji, ševjotu za povrtnike in raglane, kamgarne za oblike in modne hlače, double štofe

za zimske suknje in površnike.



Ana Luckmann roj. Schmidt naznanja v svojem, svojega sina Rajkota in v imenu ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njen iskreno ljubljeni soprog, gospod

Rajko Luckmann

dne 14. t. m. po dolgi in nekopalni bolezni na Dunaju boguvdano preminul.

Pogreb dragega pokojnika se je vršil dne 17. t. m. na dunajskem centralnem pokopališču.

Najsrčnejša zahvala vsem dragim prijateljem, kateri so nam stali v težkih urah ob strani.

Predlagemu pokojniku pa ohranimo trajen, blag spomin in prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 18. novembra 1923.

AH že več novice!
10-20th popusta
dolis pri

A. Šmitić Mst. K. Šmitić
Ljubljana, Mostni trg 10

Za odgovore uprave
naj se pritoči
1 dinar.

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20
besed DIN 5—; vsaka
nadejna beseda 30
para, z davčno vred-



Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana

Število 5.
Prepravljanje in ugaševanje klavirje
in harmonijic strokovno in ceno.

Pisalni stroji, potrebnostne
mehanične delavnice
(prepravljalnice)

L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.

Službe

Dva vajenca
za čevljarsko obrt sprej-
mem — Maher & drug.
Mirje št. 4. 12.170

Trgovskega
pomočnika

sprejme tudi tudi pričuva-
tih v kavarnarijih. Stalno

nameščenje, fiksna plača,
provizija in dnevnic. —

Pismene ponudbe z za-
hitevno plačo naj se poslje
na naslov: Hrvatska Sre-
dišnja Vinara d. d. Zagreb

Domžale. 12.164

Učenca

(učenčku) močnega, zdra-
vega, z dobrimi spričeval-
imi sprejme E. Resman i
drug. trgovina meščanske
blaga, Ljubljana VIII. Jer-
nejeva cesta 57. 12.259

Išče se potnik

za Slovenijo, kateri je
dobro uveden pri trgov-
ci z vinom, gostilnicami
in kavarnarijih. Stalno

nameščenje, fiksna plača,
provizija in dnevnic. —

Pismene ponudbe z za-
hitevno plačo naj se poslje
na naslov: Hrvatska Sre-
dišnja Vinara d. d. Zagreb

Domžale. 12.164

Učenca

(učenčku) močnega, zdra-
vega, z dobrimi spričeval-
imi sprejme E. Resman i
drug. trgovina meščanske
blaga, Ljubljana VIII. Jer-
nejeva cesta 57. 12.259

Iščem frizerko,

solidno, za oduliranje in
manikirane za takoj ali
s. 1. decembrom. proti

dobi plači. — Gisela

Jakobi, Vinkovci, Fran-
kopanska.

12.136

Boljša gospa

(vodja) brez otrok, stara
30 let, želi službe k bolj-
si rodbini kot kuharica

ali gospodinja. — Ponu-
dbe pod Vdova 30/12.245

na upravo »Slov. Nar.«

Išče se soba,

modernia, naprodaj. Na
ogled med. 9. in 13. uro.

Bleiscewsa cesta 7.
pričl. desno. 12.162

Strojepisko,

izvežbano, zmožno slov.
stenografije, sprejme ve-
tetrgovina v Ljubljani. —

Ponudbe pod Strojepiska

12.126 na upravo »Slov.

Naroda. 12.165

Moško kolo,

dobro ohranjeno, se pro-
da po ugodni ceni. —

Naslov pove uprava »Slov.

Naroda. 12.165

Moške suknie

in oblike, dobro ohranje-
ne, naprodaj. — Naslov

pove uprava »Sloveneske

»Naroda. 12.178

Proda se omara,

ottomana in različne stu-
ri. — Karlovska cesta 14.

12.258

Kopalna banja

in peč se proda. — Na-

slov pove uprava »Slov.

Naroda. 12.265

Več vrat in oken

ter sodi in kadi napro-
daj. Naslov pove uprava »Slov.

Naroda. 12.270

Vreče se prodajo

(150 komadov od 80 in

100 kg) à 10 Din. — Na-

slov pove uprava »Slov.

Naroda. 12.270

Samostojen

trgovec,

strokovičnik v eksportni

stroki, bivši poslovodja

nekega jugoslov. import-

nega in eksportnega pod-

jetja, izučen trgovec v

čezljavi in strojni stroki

je primerne službe v

Jugoslaviji. — Dopolni:

Joh. Weindl, München,

Meindlstrasse 4. 12.236

Gozdni tehnik

s triletno prakso, abso-

vent višje gozdarske šole,

geodet tudi v gospodar-
skih načrtih, —

je zeli spre-
meniti službeno mesto.

Zmožen slovenskega, čo-
škega in nemškega jezi-
ka (jugoslovenski držav-
ljani). — Ponudbe pod

Gozdar/12.257 na upravo

»Slov. Naroda. 12.246

Naslov pove

uprava »Slov.

Naroda. 12.246

Sivalni stroj,

dobro ohranjeno, ceno na-

prodaj pod ugod. pogoj.

Naslov pove uprava »Slov.

Naroda. 12.249

Sobna oprava,

popolnoma nova, iz trde-

ga lesa, ceno naprodaj.

Hrenova ulica št. 17.

pričl. levo. 12.180

Naprodaj:

Meissner Mocca service

s posebnim vhodom in

električno razsvetljavo se

od. — Naslov pove

uprava »Sloveneske

»Naroda. 12.254

Naprodaj

zobozdravniški operacij

ski stoli z oljnatno sesalko

in instrumenti. — Naslov

pove uprava »Sloveneske

»Naroda. 12.254

Prazna soba

z dvema posteljama išče

za takoj zakonski par

brez otrok. — Ponudbe

pod Trgovce 1000/12.246

na upravo »Slov. Nar.